

Wat er wordt aangeplant als 'klimaatlimme' bomen, zijn vooral zuidelijke exoten.

Kennis daarover is gering en in een experimenteerstadium. Ze kunnen van belang zijn voor bosbouw en houtteelt, als vervanging van kwetsbare koudeverdragende soorten. Maar voor onze laatste schaarse topbossen, de Natura-2000-bossen en oude boskernen, kunnen we van die exoten geen zinvolle bijdrage verwachten. Ze kunnen zelfs invasief zijn. De afgelopen jaren zijn veel soorten aangeplant die hier niet inheems zijn en veelal niet in de betreffende habitats thuishoren. Behoud en verbetering van de wilde flora, ook de houtige, in hun habitats zijn juist de belangrijke uitgangspunten van Natura 2000. Veel terreinbeherende instanties houden zich in feite niet aan het Natura-2000-bosbeheer. Het gevolg is een snelle achteruitgang van onze laatste topbossen in een omvang die we sedert de ruilverkavelingsperiode van de vorige eeuw niet meer gezien hebben. Het is echter een weinig zichtbaar proces. Bomen zijn in het natuurbeheer een blinde vlek. De Bossenstrategie is daarbij een slechte raadgever. Die stuurt aan op snelle aanplant van grote aantallen bomen, waarbij niet of nauwelijks rekening wordt gehouden met de aanwezige ecologische, genetische en cultuurhistorische kwaliteiten. Het gaat dan ook goed mis. Zelfs bij ons allerbeste bos, het Savelsbos, worden niet-thuishorende en onwenselijke Turkse hazelaars, (invasieve) esdoorns en (invasieve) zilversparren geplant. Op het plateau van Vijlen worden rivieroeverbomen geplant en in natte bosmilieus soorten van het bergland. Zo hollen Natura-2000-bossen in het hele land

Bert Maes:

“Onze topbossen worden volgezet met blunderbomen”

achteruit door aanplant van blunderbomen. Beheerherstelplannen op korte termijn zijn urgent geworden. Met het rapport *Planten voor de toekomst* heeft het ministerie van LNV wel een eerste belangrijke stap gezet. Nu de 'terreinbeheerders' nog!

Autochtone boompopulaties hebben eeuwen en millennia bewezen warme en koude periodes te overleven. Ze zijn waardevol bij klimaatveranderingen. Belangrijk is dat de populaties en de genetische variaties groot genoeg zijn. Bovendien bestaan vrijwel alle inheemse bomen uit soorten met een natuurlijk areaal tot in het mediterrane gebied. Waarom zouden we de eeuwenlange opgebouwde ecologische complexiteit inruilen voor vermeend klimaatbestendige soorten, in feite vooralsnog 'wensdenksoorten'? Het verschuiven van de verspreiding van boomsoorten als gevolg van klimaatverandering is een probleem dat niet is op te lossen door de plant van bomen waar onvoldoende kennis van is. Als we toch iets willen doen in verband met klimaat, plant dan liever de inheemse boomsoorten met een Zuid-Europese herkomst, waarmee de afgelopen 75 jaar talloze kilometers landschapselementen zijn aangelegd. Dat is een veel betere keuze dan Turkse hazelaars, esdoorns en zilversparren, maar dan niet in de Natura-2000-bossen.'